

BENİM ERDAL İNÖNÜ...

"Dünyada en zor şey, insanın kendisini bilmesidir."

Thales

Kendini bilen nadir insanlardan biriydi. Ermiş yüzü, ışıklı gözleri hep büyülerdi bizi. Yanında boşluğa düşmemek için çırpınırdım adeta.

Önceleri Baba **İnönü**' den dolayı gıcık olurdum. Restatör, totaliter bir İnönü vardı kafamda. Çok geç tanıdım ve anladım onu. Benim zekâ ve ilişki özürüllüğümden kaynaklandı bu.

İlk Anılar ve Düşünceler adlı senfonisinin 1. cildini okuyunca ne kaybettiğimi anladım.

Partinin zangoç tayfası arasında kaybolmuştum. Ona muhalefet yapmak bize kişilik kazandırıyor zannederdik. Çok konuşmaz, ancak ne dediğini bilir, hedefi vururdu.

Ülke ve cumhuriyet rejimi onun mülküydü. O bir sahipti. Ona ortaklaşmak yerine eteğinden asılmak, bizim o eski kırık muhalifliğimizden kaynaklanıyordu.

Biz onu pek bilmedik, ama o, hepimizi bilir, ona göre davranırdı. Kendimi haylaz bir çocuk gibi hissederdim yanında. O kadar büyüktü ki biz yanında bir türlü büyüyemedik.

Bazen onun esprili üslubunu yakalayacağız diye, ona öykünür, cıvıklaşırdık.

Bir başöğretmendi. Her davranışında, konuşmasında bizleri eğitmeye çalışırdı. Kaba sabalığımızı acı bir tebessümle karşılar, ironik yaklaşımlarıyla bizi eğitmeye çalışırdı.

Partide çoğu kimse, normal yaşamı yakalayamamış, az eğitilmiş, aldığı eğitimi sindirememiş, çoğu yoksul, işsiz güçsüz, ayak takımındandı. Muhtemel ki kabalıklarımızdan kimi zaman boğulur gibi oluyordu. Yüklendiği sorumluluk gereği bizlere tahammül ediyordu.

Köylü kurnazlığı had safhadaydı. Gülmez, gülümserdi. Bir bilgi ayıklama ustasıydı, sanki anlattığımız konuları bilir, yalanı yanlış ayıklayıverirdi.

Parti başkanlığından ayrılıncaya kadar, uzağındaydım. Bana "*Sn. Çapan*" diye hitap ederdi. Bunun mesafeli ve soğuk bir hitap tarzı olduğunu çok sonra anlamıştım. Neden sonra "*Gürbüz*" demeye başladı. Ben de çok akıllı, usturuplu özeleştirici yapmıştım. Önyargılarım vardı. Onun esiri olup **Erdal** Bey'i bir türlü görememiştim.

Gerçi bütün Türkiye de benim gibiydi. O konuşmıyor dedikleri Erdal İnönü, parti başkanlığını bırakınca, her taraftan davet edilirdi, ülke sorunlarıyla ilgili konuşma yapmak üzere.

Kendisi de ironik bir şekilde yaklaşırdı. "*Ben de anlamıyorum. İyi konuşamam, ama nedense birçok yere davet ediliyorum*" tarzında, biraz da yakınmayla dalgasını geçerd.

28 Şubat tartışmaları var. Darbe geldi geliyor. Bir toplantıda Erdal Bey'e sordular, ne oluyor diye. Cevap müthişti: "*Eskiden dış macunu çelik tüplerde olurdu. Bastınız mı dış macunu çıkardı ve geri toplamak da mümkün değildi. Şimdi plastik tüpler var. Basın çekin, dış macunu hemen tüpün içine çekiliyor.*" Dinleyen aydınlar gülmüştü.

Ordunun peşrev çekmesini daha güzel nasıl anlatabilirdi!

Bir karikatür ustası gibi, koca konuları bir-iki cümleyle en keskin biçimde anlatırdı.

Daha sonra sosyal demokrat hareket krize girdiğinde; çözüm olarak Erdal Bey'e başvurduk. "*Ben yaşlandım, genç birini bulun*" demişti. Biz de, mahallede eskimiş haytalar birbirine razı gözükmüyor, ancak sizin hakemliğinizle bu işi çözeriz, dedik. Bütün ısrarlarımıza rağmen kabul etmek istemedi.

Sevinç Hanım'ın kardeşine kefaletten dolayı dolandırıcı muamelesi yaptılar. Çok üzüldü. Birbirimizi korumaktan acizdik.

Türkiyenin insan haklarına ne kadar bağlı olduğunu biliyoruz. Sonra bir başka hakla. Yeni düzenleme...